

Arvamuse esitamine pakettreisi direktiivi muudatuste kohta

Lugupeetud Kati Kikas!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust pakettreisi direktiivi muudatuste kohta. Oleme eelnõuga tutvunud ning alljärgnevalt esitame oma seisukohad muudatuste kohta.

1. Pakettreisi ja seotud reisikorraldusteenuse mõisted

Pakettreisi direktiivi artikkel 1 punkti 3 kohaselt täpsustatakse seotud reisikorraldusteenuse (SRT) mõistet. Seni SRT osaks oleva „müügikoha ühekordse külastamise käigus“ ostetavad erinevad reisiteenused (kehtiv PTD art 3(5)a) muutuvad edaspidi pakettreisi osaks ning neid ei käsitleta enam SRT-na. Seega muudatustega laieneb pakettreisi määratlus ja väheneb SRT-de hulk. SRT-na on edaspidi käsitatav vaid tegeliku reisiteenuse osutaja (nt vedaja, majutusettevõtja) enda poolt osutatav reisiteenus, kui ta sellele täiendavalt müüb reisijale 24h jooksul juurde teise reisiteenuse. Seega tavapärase näiteks reisibüroo tegevus, mille tulemusel täna võimaldatakse reisijal müügikoha ühe külastuse käigus valida ja maksta eraldi erinevate reisiteenuste eest, ei ole edaspidi enam SRT, vaid muutub sisuliselt pakettreisiks, kui need teenused broneeritakse 3 tunni (läbiklikkimise puhul 24 tunni) jooksul.

Plaanitavate muudatuste tulemusel kaotaksid reisivahendajad oma tootevalikust ühe nende jaoks olulise tootegrupi ehk SRT. Kuivõrd reisivahendajad ei ole ise reisiteenuste osutajad, siis peavad nad muudatuse tõttu lõpetama SRT-de pakkumise. Kaubanduskoda mõistab, et muudatuste eesmärk on suunata reisivahendajaid müüma SRT-de asemel pakettreise, kuid eluliselt ei ole see võimalik, kuna pakettreiside müük eeldab väga mahukat ettevalmistustööd. Üksikute reisiteenuste valikus on tuhandeid ja tuhandeid reisiteenuseid üle maailma. Nende kombineerimine pakettreisiks reisija valiku järgi, olukorras, kus reisijal on vaja vaid loetud päevade möödudes reisile minna, ei ole lihtsalt eluliselt võimalik või on siis ebamõistlikult töömahukas, rahaliselt kulukas ja vastutuse tõttu reisiettevõtjale ebaproportsionaalne. Kaubanduskoja hinnangul ei ole SRT mõiste muutmine vajalik, kuna ebavajaliku muudatuse tulemusel võib kaduda Eestis suur osa teenuseid, pakutavad teenused muutuvad kallimaks, kõigil turuosalistel kasvab töömaht ning kulubaas.

Lisaks kui pakettreisi mõistega hõlmatakse kahe eri liiki reisiteenuse järjestikune müük (3 tunni jooksul), ei ole reisiettevõtjal võimalik esitada reisijale nõutud lepingueelset

teavet esimese reisiteenuse müümisel. Nimelt ei ole esimese reisiteenuse müümisel reisivahendajal teada, kas reisija soovib osta ka teist reisiteenust ja kui isegi soovib, siis kas pärast esimese reisiteenuse müüki leiab ta endale sobiva teist liiki reisiteenuse ning kas sellest tekib pakettreis. Seega esimest reisiteenust müües ei tea reisiettevõtja, mis teenust ta parasjagu müüb, kas on see pakettreis või üksik reisiteenus. Lepingueelsed ja lepinguga kaasnevad kohustuslikud teavitamiskohustused on olenevalt teenuse liigist erinevad. Sellest tulenevalt teeb Kaubanduskoda ettepaneku kaotada pakettreisi mõistes toodud 3 tunni piirang teist liiki reisiteenuste ostmiseks.

2. Ettemaks

Direktiivi ettepaneku artikkel 1 punkt 5 kohaselt kehtestatakse reisijalt reisipakettide eest ettemaksude võtmise piirang, mis ei või olla suurem kui 25% paketi hinnast, välja arvatud juhul, kui reisikorraldajatel tekivad kulud, mis õigustavad suuremat ettemakset, näiteks seetõttu, et nad peavad tasuma lennufirmale ettemaksuna kogu piletihinna. Samuti täpsustatakse, et reisikorraldajad ei või nõuda kogusummat varem kui 28 päeva enne paketi algust.

Kaubanduskoda tunneb muret, et tõenäoliselt tekitab selline muudatus reisijatele kohustuse tasuta pakettreisi eest vaid kahes osas 25% ja 75%. Ehk kaob reisijate võimalus maksta reisiteenuste eest näiteks viiel või enamal korral maksegraafiku alusel. Muudatusega saavutatakse negatiivne tulemus, mis mõjutab kõige rohkem neid reisijaid, kes planeerivad oma reisisu maksmist rahaliselt pikema perioodi ette ehk majanduslikult haavatavamaid reisijaid/tarbijaid. Piirang tõstab pakettreisi hindu, nõrgestab reisikorraldajate likviidsust ega too üldiselt kaasa maksejõuetuse kaitse kulude vähenemist. Sellest tulenevalt leiab Kaubanduskoda, et direktiivist tuleb välja jätta punkt, millega kehtestatakse reisijalt reisipakettide eest ettemaksude võtmise piirang, mis ei või olla suurem kui 25% paketi hinnast.

3. Taganemisõigus

Kehtiva direktiivi artikkel 12 kohaselt on reisijal täna õigus lõpetada pakettreisileping enne pakettreisi algust ilma lõpetamistasu maksmata, kui sihtkohas või selle vahetus läheduses esinevad vältimatud ja erakorralised asjaolud, mis mõjutavad olulisel määral pakettreisi teenuste osutamist või reisijate vedu sihtkohta. Seda reisija õigust soovitakse täiendada nii, et lisaks tänasele saab reisija õiguse ilma lõpetamistasuta lepingust taganeda ka juhul, kui vältimatud erakorralised asjaolud leiavad aset ka reisija elukohas või reisi lähtekohas ja need mõjutavad oluliselt reisi toimumist.

Kaubanduskoda ei toeta direktiivi ettepaneku artikkel 1 punkti 7 alapunktis a kavandatavat muudatust, mille kohaselt antakse reisijale õigus ilma lõpetamistasuta lepingust taganeda ka juhul, kui vältimatud erakorralised asjaolud leiavad aset reisija elukohas ja need mõjutavad oluliselt reisi toimumist. Reisikorraldaja ei saa vastutada reisija elukohas toimuvate asjaolude eest, kuna reisikorraldaja vastutab nende asjade eest, mis on pakettreisi lepingus lubatud ja kokku lepitud. Tasuta tühistamise õiguse puhul saab täiendavalt arvesse võtta vaid reisi väljumiskohas valitsevat olukorda, kui see mõjutab oluliselt reisi toimumist.

4. Maksejõuetusvastase kaitse reeglite täpsustamine

Direktiivi muudatuste kohaselt soovitakse muuta direktiivi artiklit 17, mis sätestab maksejõuetusvastase kaitse tõhususe ja ulatuse. Plaanitavate muudatuste kohaselt peab edaspidi tagatis olema piisav „igal ajahetkel“, ja arvestamise aluseks võetakse selline periood, mil reisikorraldaja pakettreiside müügiimaht on olnud suurim.

Seega välja toodud muudatusega minnakse märksa kaugemale ettemaksude 100%-lisest tagamisest. Kehtiva pakettreisi direktiivi peamine eesmärk on tagada reisijate ettemaksed täielikult ehk tagatis katab reisijate ettemaksed 100%’liselt igal ajahetkel.

Reisikorraldajate tegevus on hooajaline, suur osa reisikorraldajaid tegutsevad kas suve või talvereiside pakkujana. Maksimaalse tagatiskohustuse omamine perioodil, mil ettevõtjal kas puuduvad reisijate ettemaksed üldse või on need tehtud vaid väheses ulatuses, on tarbijatele kasutu, aga ettevõtjale ebaproportsionaalselt koormav ja ebamõistlikult kallis. Seega ei toeta Kaubanduskoda ettepanekut, millega kehtestatakse tagatise kohustus suuremas ulatuses kui reisija ettemaksed.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Mait Palts
Peadirektor

Ireen Tarto ireen.tarto@koda.ee